

КОНСПЕКТ

ПО АНАТОМИЯ И ХИСТОЛОГИЯ ЗА СТУДЕНТИ ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА ОТ II КУРС

Изпитът по нормална морфология на човека се състои от две части : практическа и теоретическа. Практическият изпит се провежда върху макроскопски и микроскопски препарати.Макроскопски се изпитват всички кости, готови препарати от стави, вътрешни органи , крайници, труп и мозък, каквито студентите са изучавали и работили на практически занятия.Микроскопският изпит се състои в преглед на хистологични препарати, върху които се разпознават органи и се прави тъканно-клетъчен анализ.

Теоритическият изпит се провежда върху определен брой въпроси, включени в изпитния билет. Студентите излагат познанията си относно макроскопското и хистологично устройство на органите, топографоанатомичните съотношения и др.

I. КОСТИ И СТАВИ

Основната част от остеологията се изпитва на практически изпит. При описание на костите се изискват познания за залавните места на мускули, съотношения с кръвоносни съдове и нерви. При ставите се разглеждат ставните елементи и механиката на движенията.

1. Костта като орган - строеж, развитие и растеж на костите.
2. Съединения на костите - видове. Устройство и механика на ставите.
3. Гръбначен стълб. Кости и съединения между прешлените. Преглед.
4. Гръден кош. Кости и съединения на костните елементи. Преглед.
5. Basis cranii interna.
6. Basis cranii externa.
7. Calvaria. Fonticuli cranii.
8. Maxilla et mandibula.
9. Странична повърхност на черепа - fossa temporalis, fossa infratemporalis и fossa pterygopalatina.
10. Orbita.
11. Cavitas nasalis ossea.
12. Съединения на черепа с гръбначния стълб.
13. Art. temporomandibularis.
14. Кости и стави на раменния пояс. Раменна става. Преглед.
15. Кости и съединения на горния крайник. Преглед.
16. Кости и стави на таза и долния крайник. Преглед.

II. МУСКУЛИ

При мускулите се изискват познания върху мускулните групи, техните фасции, залавните места на отделните мускули, инервацията и функцията им.

17. Устройство и помощни образувания на мускулите.
18. Мимически мускули.
19. Дъвкателни мускули.
20. Мускули на устното дъно.
21. Мускули на гърба. Преглед.
22. Мускули на шията. Шийна фасция.
23. Мускули на гръдния кош. Диафрагма.
24. Мускули на коремната стена. Слабинен канал.
25. Мускули на раменния пояс и горния крайник. Преглед.
26. Мускули около тазобедрената става и мускули на долния крайник. Преглед.

III. ВЪТРЕШНИ ОРГАНИ

При описание на вътрешните органи се изискват познания върху ембриогенезата, топографията, макро - и микроскопското устройство на органа, хистофизиологията, кръвоснабдяването, инервацията и лимфния отток. Клинико - анатомични бележки.

27. Храносмилателна система - общ преглед и развитие.
28. Ембрионално развитие и аномалии на устната кухина и лицето.
29. Vestibulum oris.
30. Cavitas oris propria.
31. Lingua.
32. Постоянни зъби - аномалии. Филогенеза на зъбите.
33. Хистологично устройство на зъба.
34. Млечни зъби. Развитие и поникване на зъбите. Аномалии.
35. Isthmus faucium. Tonsillae.
36. Големи слюнчени жлези: glandula parotidea, glandula submandibularis, glandula sublingualis.
37. Pharynx.
38. Oesophagus.
39. Gaster.
40. Duodenum.
41. Мезентериално тънко черво - jejunum, ileum.
42. Дебело черво. Caecum. Appendix vermiformis.
43. Дебело черво. Colon. Rectum.
44. Pancreas.
45. Hepar.
46. Интра и екстрахенатални жлъчни пътища. Vesica biliaris.
47. Peritoneum.
48. Nasus. Cavitas nasi. Sinus paranasales.
49. Larynx.
50. Trachea. Bronchi.
51. Pulmo.
52. Pleura. Cavitas pleurae.
53. Ren.
54. Pelvis renalis. Ureter. Vesica urinaria. Urethra masculina et feminina.
55. Testis. Ductus deferens. Funiculus spermaticus. Scrotum.

56. *Vesiculae seminales. Prostata. Glandulae bulbourethrales. Penis.*
57. *Ovarium.*
58. *Tuba uterina. Uterus.*
59. *Vagina. Organa genitalia feminina externa. Perineum.*
60. *Mamma.*

IV. ЕНДОКРИННИ ЖЛЕЗИ

За всяка от жлезите с вътрешна секреция се изискват познания относно развитието, строежа, кръвоснабдяването, хисто и цитофизиологията.

61. *Hypophysis. Glandula pineale.*
62. *Glandula thyroidea. Glandulae parathyroideae.*
63. *Glandula suprarenalis. Paraganglia.*
64. **Ендокринен панкреас. Гастро-ентеро-панкреатична ендокринна система.**

V. СЪДОВА СИСТЕМА

При описание на кръвоносните съдове е необходимо да се дадат данни за положението, разклоненията /притоците/ и по-важните колатерални пътища. За лимфната система се изискват познания за регионалните лимфни възли и лимфния отток.

65. **Сърце. Развитие, топография и външен релеф.**
66. **Кухини на сърцето.**
67. **Строеж на сърцевата стена. Фиброзен скелет на сърцето.**
68. **Перикард. Перикардиялна кухина.**
69. **Кръвоснабдяване и инервация на сърцето. Импулсопроводна система.**
70. **Строеж на стената на кръвоносните съдове. Артерии, вени, капиляри.**
71. **Съдове на малкия кръг на кръвообръщението.**
72. **Aorta. Преглед.**
73. **A. carotis externa.**
74. **A. facialis.**
75. **A. lingualis.**
76. **A. maxillaris.**
77. **A. carotis interna.**
78. **A. ophthalmica.**
79. **Кръвоснабдяване на устната кухина. Преглед.**
80. **Кръвоснабдяване на зъбите.**
81. **A. subclavia. A. axillaris. Преглед.**
82. **Артерии на горния крайник. Преглед.**
83. **Arcus aortae. Aorta thoracica.**
84. **Aorta abdominalis. Чифтни клонове.**
85. **Нечифтни клонове на коремната аорта.**
86. **Хълбочни артерии.**
87. **Артерии на долния крайник. Преглед.**
88. **Vena cava superior. Преглед.**
89. **Вени на главата и шията.**

90. *Vena cava interior*. Преглед.
91. Повърхностни и дълбоки вени на крайниците.
92. Система на *v. portae hepatis*.
93. Лимфна система. Общ преглед. Строеж на стената на лимфните съдове. Главни лимфни съдове.
94. *Nodus lymphaticus. Thymus*.
95. *Splen (lien). Medulla ossium rubra*.
96. Лимфни съдове и лимфни възли на главата и шията.
97. Лимфни съдове и лимфни възли на гръдната кухина, коремната кухина и таза. Преглед.

VI. НЕРВНА СИСТЕМА И СЕТИВНИ ОРГАНИ

При описание на частите на централната нервна система се изискват познания за макроскопското и хистологичното устройство. При периферните нерви е необходимо да се опишат произходът на нерва /ядра и ганглии/, пътят и разклоненията му.

98. Развитие и строеж на нервната система. Преглед.
99. *Medulla spinalis* - форма, топография и кръвоснабдяване.
100. Сиво мозъчно вещество на гръбначния мозък.
101. Бяло вещество в гръбначния мозък. Коренчета. Собствени и проекционни пътища.
102. Главен мозък. Преглед и развитие.
103. *Medulla oblongata*.
104. *Pons*.
105. *Cerebellum*.
106. *Mesencephalon. Formatio reticularis*.
107. *Diencephalon*.
108. Трето и четвърто мозъчно стомахче.
109. *Telencephalon. Sulci et gyri*.
110. Строеж на кората на крайния мозък. Локализация на функциите.
111. Системи влакна в бялото вещество. Вътрешна капсула.
112. *Nuclei basales*.
113. Обонятелен мозък. Лимбична система.
114. Странично мозъчно стомахче.
115. Система на повърхностната механосетивност.
116. Система на сетивност за болка и температура. Система за болка – *n. trigeminus*.
117. Система на дълбоката сетивност.
118. Моторна система. Пирамидна, окуломоторна и кортиконуклеарна система.
119. Моторна система. Екстрапирамидна система.
120. Обвивка на главния и гръбначен мозък. Твърда мозъчна обвивка. Венозни синуси на твърдата мозъчна обвивка.
121. Меки мозъчни обвивки. Циркулация на гръбначномозъчната течност.
122. Кръвоснабдяване на главния мозък - артерии и вени.
123. Гръбначно - мозъчни нерви. Образуване. Спинални ганглии. Рефлексна верига.
124. *Plexus cervicalis*.
125. *Plexus brachialis*. Нерви на горния крайник. Преглед.

126. Nn. intercostales.
127. Plexus lumbosacralis. Нерви на долния крайник. Преглед.
128. Nervus olfactorius. Nervus opticus.
129. Nervus oculomotorius. Nervus trochlearis. Nervus abducens.
130. Nervus trigeminus. Преглед, ядра, ганглии и клонове.
131. Nervus maxillaris.
132. Nervus mandibularis.
133. Nervus facialis.
134. Слухова част на VIII нерв. Слуховосензорна система.
135. Равновесна част на VIII нерв. Вестибуларносензорна система.
136. Nervus glossopharyngeus.
137. Nervus vagus.
138. Nervus accessorius. Nervus hypoglossus.
139. Вегетативна нервна система. Преглед.
140. Симпатиков дял на вегетативната нервна система.
141. Парасимпатиков дял на вегетативната нервна система.
142. Сплитове и възли на вегетативната нервна система в областта на главата и шията.
143. Рецептори на обща сетивност.
144. Орган на обонянието. Обонятелносензорна система.
145. Орган на вкуса. Вкусовосензорна система.
146. Орган на зрението. Преглед.
147. Очна ябълка.
148. Ретина. Зрителносензорна система.
149. Спомагателни органи на окото. Кръвоснабдяване на окото.
150. Външно ухо.
151. Средно ухо.
152. Вътрешно ухо - костен и ципест лабиринт.
153. Кожа. Косми, потни и мастни жлези, нокти.

VII. ТОПОГРАФСКА АНАТОМИЯ

При описание на топографоанатомичните области се разглеждат последователно границите, разположението и анатомичните обекти в тях, техните взаимоотношения и проекции върху скелета.

154. Regio frontoparietooccipitalis.
155. Regiones temporalis et mastoidea.
156. Basis cranii.
157. Regio orbitalis.
158. Regio nasalis. Sinus paranasales.
159. Regio oralis.
160. Regio facialis. Общ преглед.
161. Regiones zygomatica, infraorbitalis, mentalis et buccalis.
162. Regio parotideomasseterica.
163. Regio infratemporalis.
164. Trigonum submandibulare.
165. Trigonum caroticum. Trigonum musculare.
166. Regio sternocleidomastoidea.
167. Regio colli lateralis.
168. Regio infraclavicularis. Regio mammaria.

169. Regio axillaris.

170. Гръдна стена и медиастиnum. Преглед.

171. Топографoанатoмични области на корема. Предна коремна стена.

172. Горен и долен етаж на коремната кухина. Преглед.

173. Малък таз при мъжа и жената. Преглед.

174. Canalis vertebralis.

175. Ретроперитонеално пространство.